

GIẤY BÀN
HỒNG-PHÁP-NGOẠI-QUỐC
Mỗi năm... 5\$50
Sáu tháng... 3.50
Ba tháng... 1.50
Mua báo phải trả tiền trước.
Thư và mandat gửi cho
M. TRẦN BÌNH PHIỆN. - AI
đều gửi báo, việc riêng,
thương - nghị trước.

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple
Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

Chánh khí đầy
đủ bề trong thì
ngoại tà không
xâm vào được.

PHÊ-BÌNH LỜI PHÊ-BÌNH

Bài diễn-văn của quan Toàn-quyền Pasquier đọc tại Hội-đồng Chánh-phủ với bài phê-bình của ông Babut chủ báo Pháp-Việt

Kỳ Hội đồng chánh phủ tháng vừa rồi, quan Toàn-quyền Pasquier có đọc một bài diễn văn. Nói bài diễn-văn, nhiều người nghe như quen tai, song bài diễn-văn này không phải như những bài diễn-văn ở các hội đồng khác các hội đồng kia thuộc về một bộ phận hay một xu hướng nào, nên bài diễn-văn cũng bày ra những vấn đề trong phạm vi có giới hạn ấy, còn bài diễn-văn này được tại Hội-đồng Chánh-phủ là bao quát toàn-cuộc xứ Đông-dương. Vì sự quan hệ chung và phạm vi lớn lao ấy nên bài diễn-văn quan Toàn-quyền nói rõ công cuộc nội trị và ngoại giao ở xứ này, gồm cả quá khứ, hiện tại và tương lai, mà nhất là về những cuộc biến loạn trong khoảng mấy năm gần đây càng làm hình ảnh các nước láng giềng lại càng rõ ràng, không khác gì treo một bức tranh truyền thần trước mắt công chúng, không những đối với người Pháp người Nam-ben thuộc địa này mà đối cả các nhà chính trị và dư luận bên ngoài nữa. Bài diễn-văn của quan Toàn-quyền nói rõ công cuộc nội trị và ngoại giao ở xứ này, gồm cả quá khứ, hiện tại và tương lai, mà nhất là về những cuộc biến loạn trong khoảng mấy năm gần đây càng làm hình ảnh các nước láng giềng lại càng rõ ràng, không khác gì treo một bức tranh truyền thần trước mắt công chúng, không những đối với người Pháp người Nam-ben thuộc địa này mà đối cả các nhà chính trị và dư luận bên ngoài nữa.

Bài diễn-văn của quan Toàn-quyền nói rõ công cuộc nội trị và ngoại giao ở xứ này, gồm cả quá khứ, hiện tại và tương lai, mà nhất là về những cuộc biến loạn trong khoảng mấy năm gần đây càng làm hình ảnh các nước láng giềng lại càng rõ ràng, không khác gì treo một bức tranh truyền thần trước mắt công chúng, không những đối với người Pháp người Nam-ben thuộc địa này mà đối cả các nhà chính trị và dư luận bên ngoài nữa.

LẠI VỀ VĂN-ĐỀ MÓN BÀI THUỐC LÁ

Theo nghị-lệnh mới được có của-bà và giấy thông hành về sự trồng, chứa và bán thuốc, dân chúng tôi đã kêu ca trên một báo chí nào đó. Nay thấy 2 ông dân biểu Nguyễn-thành-Hùng và Trần bá-Vinh có đem việc này bày ra công-chánh-phủ, và quan trên có trả lời lại (xem báo Tiến-dân số 553 và 554); vậy ông dân biểu lại báo dân chúng tôi an tâm. Chúng tôi rất cảm ơn các ông và chánh phủ đã để ý đến lời kêu ca của dân chúng. Ông Nguyễn-thành-Hùng nói rằng ông không trồng thuốc lá, ông chỉ bán thuốc lá. Ông Trần bá-Vinh nói rằng ông không bán thuốc lá, ông chỉ trồng thuốc lá. Ông Nguyễn-thành-Hùng nói rằng ông không trồng thuốc lá, ông chỉ bán thuốc lá. Ông Trần bá-Vinh nói rằng ông không bán thuốc lá, ông chỉ trồng thuốc lá.

CHUYÊN ĐỜI Câu chuyện bánh vẽ

Người mình ngày nay vì đã từng trải nhiều lần rồi, nên không lạ gì với câu chuyện bánh vẽ. Bánh vẽ mà người ta ăn được kia, là cần phải bằng bột, bằng đường, bằng các thứ có thể tiêu hóa được; chứ bánh mà chỉ có cái hình vẽ trên giấy thì chỉ là đồ chơi để phỉnh trẻ nít. Đó là trẻ nhỏ dại nên bị phỉnh đã đành, mà người lớn khôn hơn lại cũng tìm cách tự dối mình, hay là nói cho đúng hơn, tìm cách dối; người quan mình đó là chuyện của anh hà tiện nọ.

Việc Thế-gioi Nhật Chiếm Sơn Hải Quan

Thiên Tân 5 Janvier (R. d.) - Tỉnh binh Sơn-hải-quan đã yên. Kêu dân Nhật trước xuống trú dưới mấy chiếc lều thép, chờ hôm thứ tư đã trở về Sơn hải-quan. Xe hỏa đã chạy lại. Thế là quan Nhật đi chiếm Sơn hải-quan rồi.

Trận Trung Nhật chiến tranh như sắp có

8 Janvier - Theo tin ở Sơn-hải-Quan thì trận Trung Nhật chiến tranh không còn bao xa nữa. Sơn Trung-hoa thì nhất định chống cho đến kỳ cùng; còn bên Nhật thì quyết mở rộng công cuộc quân binh hành động, nếu người Trung-ben không chịu nhượng bộ. Tình hình rất đáng ngại. Đảng nghị dân nổi quân đội của Anh ở Thượng hải để đợi sang phía Bắc động phòng có bảo hộ quyền lợi của Anh.

VU 7 NGƯỜI TỬ CHÍNH-TRỊ Ở NHÀ THƯƠNG TRÒN

Vũ-dục-Cường Bùi-xuân-Mãn và Nguyễn-trọng-Dâm đã bị bắt lại. Hai người này bị bắt tại Hiner đã bắt được Vũ-dục-Cường tại Vlah-yen.

Thái độ Nhật

Bắc kinh, 5 Janvier. - Người Nhật xem việc Sơn hải-quan như một cuộc xung đột thường và yên tĩnh. Họ tuyên bố rằng hiện nay họ không có ý chiếm Thiên-tân và Bắc kinh, nhưng họ phải lấy lại Jehol cho họ. Mãn châu quốc, và họ muốn lấy lại những phương pháp chính trị, nhưng trước phải dùng vũ lực mà dọn đường.

Thái độ Trung-hoa

Thượng hải, 3 Janvier. - Tổng tử Văn quyền Viên trưởng Hành chính viện, tuyên bố về việc Sơn hải-quan rằng chuyện tìm được bom trong số quân sát Nhật ở Sơn hải-quan cũng như chuyện bom ở đường sắt Nam Mãn trong đêm 18 Sept 1931, đều là chuyện người Nhật bịa đặt ra để cho có cớ mà hành động.

Thuê cau

Chúng tôi là dân làng Gia-Cai, tổng Thuận-an, huyện Quế-sơn, có lời xin quan trên xin với các ông nhà: Nguyên làng chúng tôi có tên Cao-Tài thường năm nay mua cau tươi về dựng lò bửa. Ba năm trước có lính thuê môn bửa cau, mỗi năm 5\$00; sau vì tình cảnh khốn khổ không dựng lò được nữa, nên tháng chín năm ngoái đã làm đơn đến quan huyện xin trả môn bửa.

ANNAM LỊCH SỰ

HÃY NÊN

HÚT THUỐC LÁ

JOB

HỘI QUỐC-LIÊN SẾ VÌ TÀI- CHÍNH HỤT MÀ SỤP CHĂNG ?

Hội Quốc-liên-minh (Société des Nations) lập ra, mục đích là để giữ việc hòa-bình trong thế giới: nếu nước nào ngang ngược dùng quyền lực mà hiếp một nước khác, thì có hội ấy can thiệp; hoặc nài nước mạnh với nhau có điều gì bất bình sinh ra chuyện không tốt, cũng nhờ hội ấy p an xử.

Mục đích của hội, nghe qua ai cũng khâm phục. Nhưng thiết ra ở trong có lắm điều trẻ con! Đừng nói đầu ra, xem việc người Nhật hoành hành ở Mãn-cô Âu mà hội ấy đã làm việc gì cho xứng cái danh chưa? Nhất cử thủng tay. Tàn kén gào với hội đã rất cõ, mới thấy ủy-ban 15 đồn mang giới từ đi điều tra. Mà điều tra cái gì? Quân Nhật kia vào cho là việc giết giết. Giết giết thiệt, mới rồi quân Nhật chia sông vào Sơn-bãi-quan chiếm cứ một cách tự do, cũng như chiếm cứ Mãn-châu trong tháng chín năm xưa vậy.

Nay thì cái nền móng của hội ấy đã rung rinh vì vấn đề tài chính. Vậy hãy đoán số phận tương lai nó thế nào.

Bất luận về việc công hay việc tư, hội này đăm dọ, cái đồng tiền là huyết-mạch; không đồng tiền thì khó bề cụ cựa nổi. Hội Quốc-liên cũng không ra ngoại lệ chung ấy.

Trong một kỳ kiết sổ vừa rồi, hội ấy thấy số tiền càng ngày càng hụt mà đem lòng lo, lo cho cái nền tảng của hội khó đứng vững. Mà nguyên do sự hụt thiếu là vì nhiều nước không muốn nộp tiền đồng niên.

Số thu của hội đồng niên là 31.637.501 phật-lãng-vàng, nghĩa là 119 triệu phật-lãng. Số tiền ấy c ra làm 986 suất, mỗi suất là 32.086 phật-lãng-vàng, hay 120.643 phật-lãng.

Tiền từng suất, không phải nước nào cũng trả đồng như nhau: trong 986 suất, có nước giàu, nước nghèo, nên chiếu theo giàu nghèo mà phân. Như Anh là nước giàu lớn, thì phải chịu một mình 105 suất; còn như các nước Albania, Guatemala, Honduras, Libéria v. v.

Chúng tôi được phép tòa
Y-CHÁNH TRUNG-KY
cho phát hành mấy thứ thuốc sau này:

Giải huyết độc P.D.D.	100 hạt từ phong	1\$20
Lập chỉ phát lạnh tán P.D.D.	Trị nhũ đầu, đan xương, cảm mạo, nóng lạnh, v. v.	0.10
Hóa đàm chỉ khái hoàn P.D.D.	Trị các bệnh ho người lớn	0.60
Thuốc sản trẻ con P.D.D.	Trị bệnh sản trẻ con	0.20
Thuốc nóng lạnh trẻ con P.D.D.	Trị các chứng nóng lạnh của trẻ con	0.20
Thuốc đau bụng trẻ con P.D.D.	Trị các chứng đi tả của trẻ con	0.80

Những món thuốc này các nhà buôn thuốc tây, nam, bắc, đều bán được cả.

Xin hỏi tại: **Hiệu Bảo-chế**

PHẠM-DOÁN-ĐIỂM

(Annam)

Tourane

TIN ĐEN PHÁP
BỨC THƠ CỦA

HỘI ĐÔNG-DƯƠNG TƯƠNG-TẾ

Ở MARSEILLE (lược trích)
Nguyên ở một thành phố Marseille mà có tới 2, 3 trăm người Anam, vừa học sinh, vừa lao động, nên chúng tôi lấy làm cần thiết mà lập Hội Tương Tế này để giúp đỡ lẫn nhau, vì số người ấy chẳng phải ít, nếu cũng được học hành, làm ăn cả đàu. Hiện số hội viên mới được 50 người; số dĩ còn ít như vậy, là vì Hội chưa đủ tiền thuê Hội quán lớn.

Trước có lập quán cơm cho anh em ăn được rồi, song vì anh em nọ quan cơm nhiều quá, nên phải tạm nghỉ!

Tờ nguyệt báo « Dân mới » ra được 4 kỳ, sau vì không đủ người trông nom, nên không xuất bản được nữa.

Chúng tôi đương trù tính lập lớp học tối và các cuộc nói chuyện về khoa học, văn hóa v. v. và các cuộc tiêu khiển, nhà nhậu để anh em tránh bớt sự chơi bời tốn tiền vô ích.

Những việc kể trên, hiện chúng tôi đương cố gắng làm cả. Song hiềm nỗi thiếu thốn nhiều quá. Vậy mong đồng bào giúp cho.

HỘI ĐÔNG DƯƠNG TƯƠNG TẾ
N° 48, Rue Ma-rend
Marseille

CÙNG 2 ÔNG Vương-gia-ngại và Vương-gia-Bật ở Nha-trang

Từ tháng mai 1932 đến nay, bản báo có gởi cho 2 ông bà (3) cái thư bảo-đảm (Recommandé) nói về việc bảo đại lý và tiền quảng cáo của biệp Động-Lương. Chẳng rõ tại sao không thấy trả lời mà những thư ấy nhà Giấy thép cũng không trả lại. Bản báo rất lấy làm lạ. Vậy 2 ông ở đâu?
Tiếng-Dân

SAVON VIET-NAM CÓ THỂ TỐT HƠN SAVON MARSEILLE

Số trưng trị đã gởi (Service de répression des fraudes) có đến thỉnh linh tại hàng chúng tôi lấy thử Savon « Việt-Nam » đem về thí nghiệm rồi cho tờ nhận chứng rằng Savon « Việt-Nam » thật tốt hơn 73 phần trăm và so sánh cộng lại là 73 phần 4/10. Bởi vậy anh em chúng tôi tin cái tờ tiếp nhận này cho quí ông quí bà xem.
Savon VIET-NAM

Trung - kỳ nhân - dân đại biểu viện

Kỳ Hội-đồng thường niên
năm 1932
BIÊN BẢN
Ngày 5 Septembre 1932
(Bản chính)
(Tiếp theo)

Ông Trần-bá-Vinh. — Ở mấy xứ ấy, thuế đến 20%, là lời của ruộng đất được thấy lợi đến 40% một năm. Ở nước ta ruộng có thấy lợi một năm có lời được 1740 không? nghĩa là được xấp hai tiền thuế nước dự định đó.

Ông Girard. — Theo ý tôi thì tiền lời nhiều hơn số bạc ấy.

Ông Viện trưởng. — Ở Thanh ruộng đã có thấy lợi, phải trả thêm một số thuế chừng 1500 một mẫu tây một năm, khi đánh thuế ấy thì nói dễ lấy tiền mà tu bổ giữ gìn các mẫu nước. Nay cơ lợi quan Kỳ sự nói, thì tu bổ giữ gìn các mẫu nước, mỗi năm một mẫu tây đến 2500, thành ra lại tăng tiền Kỳ lên sao?

Ông Girard. — Số thuế ở Thanh là chỉ để cho việc tu bổ thôi, chưa tính số tiền lương của viên chức sở địa thủy, vì tiền ấy trước có ngân sách Đông pháp chia cho, nay ngân sách ấy không chia cho nữa, nên phải tăng 2500 để chi phí cả tiền lương bổng nữa. Như thế thì nghĩ biết rằng cái giá thuế tôi định, so với cái giá thuế nộp ở mấy xứ lân bang kia, là phải chăng biết chừng nào. Kể nông gia nên trả lắm để mà hưởng thấy lợi. Nói về tỉnh Thanh-hóa lại. Ở đây mỗi mẫu tây mỗi mùa gặt được 3 tonne 1/2 lúa; cho giá lúa hạ nhất là 3\$ 100kg, 1 tonne 30\$. Mỗi năm mỗi mẫu tây lời được 30\$ x 3, 50 = 105\$, mà tôi chỉ đòi có 93\$ mà thôi. Có phải là dân sự nên nước của nông gia không?

Ông Viện trưởng. — Hồi ông Trần-lê-Thăng, ở Thanh-hóa về hạt Nghệ cũng đã có nông gia thì mỗi mẫu ta mỗi mùa gặt được bao nhiêu lúa?

Ông Trần-lê-Thăng. — Mỗi mẫu ruộng thiết tối thì mỗi mùa được 50 thúng, còn ruộng xấu thì chỉ được có 30 thúng.

Ông Viện trưởng. — Như vậy thành ra mỗi mẫu mỗi mùa, ta mỗi mùa được 40 thúng, mỗi thúng chừng 20kg, 40 thúng được 800kg, ruộng hai mùa thì mỗi năm được chừng 1600kg. Vậy mỗi mẫu tây được chừng 3200kg đó là mỗi năm được mùa, còn những năm bị lụt hoặc sâu kéo thì lại mất cả cũng nên.
(Còn nữa)

Việc thế-giới

(Tiếp theo trang nhất)
hàng cả phố và nhà hàng đều đóng cửa; hai quả nổ tại Sams de Langreo, và nhiều quả khác nổ tại các xứ Soto và Penarubia. Còn ở Asturias, cũng có trên 50 quả bom nổ tại nhiều nơi. Hiện chưa rõ gì về những vụ bom nổ ấy hết. Người ta nghĩ rằng là công việc của đảng cách mệnh cực đoan. Có trên 150 đảng viên đảng vô chính phủ bị bắt ở Zaragoza. Chưa có một người nào chết. Còn đồ vật bị thiệt hại hết bao nhiêu chưa biết đích.

Barcelona, 13 Janvier (Arip) — Sở cảnh sát khám phá thêm được một chỗ chứa bom nữa: lấy được 185 quả và các máy móc cũng tại liên đường làm bom.

PHỤ NỮ TÂY-BAN-NHA ĐƯỢC ĐÀU PHIẾU

Madrid, 4 Janvier (R. d.) — Sang tháng April thì có cuộc bầu cử nghị viên quốc hội. Phụ nữ sẽ được quyền đầu phiếu trong kỳ bầu cử ấy. Người ta mong nhờ những số phiếu của phụ nữ mà chế độ cộng hòa có thể đứng vững được, vì phụ nữ phần nhiều có cái óc thủ cựu.

GIẢI-HUYẾT-ĐỘC

解血毒
P. D. Đ.
范九佑

Pho-nhiên, 27 November 1931
Monsieur Nguyễn-Trung-Thâm ở
Quảng-xã — Đồng-hội

Thưa ông, ngày 15 octobré tôi có mua 5 hộp thuốc BẠCH-THON-TRUNG của ông để dùng thí thấy hiệu nghiệm ngay (còn trung 50 hình thí như sau đây) sau khi dùng hết 5 hộp, tôi thấy rất tốt. Nay tôi đã được lãnh mệnh như thường. Tôi có lời kính trọng của tôi gởi ông, sau xin gửi thuốc B. Trung cho Monsieur Viand contrôleur des Douanes mua được 3 hộp (mỗi hộp 500).
Thân ái-Mậu
Secrétaire des Douanes et Régies à
Pho-Nhiên
Chân-Nghĩa

Những lời cảm tạ như thế rất nhiều, bản báo sẽ làm loại đặc biệt. Chân lòng kính trọng mỗi người đại-lý, tinh hoa hàng hóa. Ai muốn làm xin cho biết.

Thước BẠCH-THON-TRUNG (mỗi) 3 hộp giá 1,200 (tính trước phí 500), xin gửi trước mandat thư từ để gởi:
Nguyễn-Trung-Thâm
Quảng-xã — Đồng-hội

VINH

Al muốn tận nhà? Thiệt là một dịp hiếm có!

Một gian nhà mới hai tầng, có nhà 4 phòng, có nhà 2 phòng (Phố, Lã-Gi) Vinh là một nơi đáng tới nhất ở tỉnh VINH. Nhà này rất đẹp, nhưng quanh toàn nhà mới, để diện tích 1000-1200, các vị chủ nhân VINH-HUY đương hoàn thành. Nay chủ nhân muốn kinh doanh về việc khác, nên đã lợi bỏ-vuông sang tay cho người nào muốn mua nhà để làm chỗ bán hàng hoặc cho thuê (chính thời cơ cho chủ nhà mới được lợi gấp 20%) thì mua mau mau thôi thì hoặc đến thương lượng với Mr. VINH-HUY

44, Rue Marché Poche — VINH
để tham khảo giá cả, tất cả được mua 9 (chín) triệu để giúp chủ nhân, phía trước là phố Marché Poche, phía bên cạnh là phố COURTESY. Tuy thế họ cần dịp này rất cần.

2 CUỐN SÁCH:

1. — « THỜI-MIỀN NHẬT-BÁN »
Nghiên theo phương pháp của Đức (An-Lô-Mang) để chuyển chữa các bệnh Hết có giá trị, giá 0\$50 (0\$ x thêm nước 0\$20, Contre Remboursement là 0\$30).

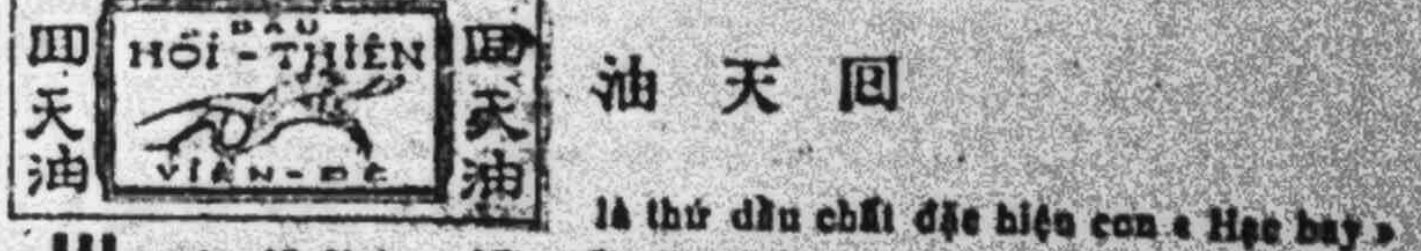
2. — « NAM-NỮ BÍ-MẬT » là tên thứ hai. Bản chưa đầy một tháng bán ngay, đã phải in lại rồi giá vẫn 0\$30. Sách này mục đích dạy cách vệ sinh bên ngoài của nam nữ, có kèm các bài thuốc đã dùng và chữa: các bệnh: Lậu; Dương mai; Bội thặng, đi, mộng tinh, đau kinh, bạch đới, an, đường thai và các tự v. v.

Al muốn cho đi tinh của vợ chồng được hòa hảo; thân thể khỏe mạnh; nói giỡn đồng tác và để con thông minh, nên mua sách này kéo lại hết. Ở xa thêm nước 0\$20 (gửi kèm tiền ngay là 0\$30. Mua trước mua là hai cuốn sách kể đây).

Thư và mandat chỉ để cho nhà xuất bản như vậy.

« NHẬT-NAM THƯ QUẢN DƯỢC-
HANG-BÔNG HANOI.

DẦU HÔI-THIÊN

là thứ dầu chiết để hiện con « Hạc bay » trước đã định ra từ cuối năm 1931, nhưng sau vì việc xuất bản Kim-Lai Táp-Chi mà phải đình lại đến nay mới phát-bành được.

DẦU HÔI-THIÊN, ai đã mua dùng thử đến công-nhận rằng hay nhất, tốt nhất và rẻ nhất trong các thứ dầu chiết đặc hiện đã có bán. Nhiều thầy thuốc Tây Nam đã chữa là có công hiệu hoàn toàn. Giá là mỗi chai 0\$25; giá rẻ rất hạ.

DẦU HÔI-THIÊN chế tạo tại xứ Khuyển-Diệt, là một hiệu dầu đã nổi tiếng bấy lâu, đã được bá-con biết lòng tôn-thành và đã gặt được không biết bao nhiêu là giải-thưởng đặc-biệt trong các cuộc Đấu-Xảo Kỳ-Nghệ, Khoa-Học ở xứ ta và tại bên Pháp.

Mua trước, làm đại-lý, gởi thư cho:

M. VIÊN-ĐỀ

Qual de la Suisse — Huế

Giấy nói: 87 — Giấy-thếp tại: VIENDE HUE

